

УДК : 378.141.+ 81.28+811.114

АВТОНОМНА ОСОБИСТІТЬ ЯК СУБ'ЄКТ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

*Дмітренко Н.Є., канд.пед.наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Необхідно зазначити, що поняття «автономія» формувалося на ґрунті політичної думки як теорія самоуправління. Тому, беручи до уваги вихідне значення автономії як права на самоврядування спільноти людей, яка підпорядковується певним законам співіснування, ми можемо дійти висновку, що автономія у контексті освіти передбачає зменшення залежності індивіда від пасивних форм пізнання світу та виявлення внутрішньої незалежності особистості від непостійного або короткочасного впливу з боку викладача, що виявляється у здатності студента приймати самостійні рішення та діяти у відповідності до вимог навчальної програми.

Відповідно, *автономна особистість* – це суб'єкт навчального процесу, здатний усвідомлювати власні потреби, інтереси і задовольняти їх завдяки вільному вибору методів, форм та засобів навчання, які є ефективними для оволодіння необхідними базовими або додатковими знаннями з конкретної дисципліни. Функції викладача як спостерігача навчальних успіхів та досягнень студентів у цьому випадку обмежуються лише організаторською та контролюючою функціями. Адже провідні напрями автономного оволодіння мовою студентами зводяться до інструкційних технологій навчання: самоінструкція (self-instruction), самоспрямування (self-direction), програмоване навчання (programmed

learning). Перелічені напрямки автономного навчання базуються на провідних позиціях особистісно-орієнтованого навчання.

Н. Бориско виділяє такі вміння автономної особистості:

1) визначати власні цілі оволодіння ІМ і ставити перед собою конкретні задачі;

2) обирати адекватні засоби, шляхи і способи вирішення задач і досягнення цілей;

3) свідомо здійснювати процеси самопізнання і визначати свої психофізіологічні та психологічні особливості;

4) використовувати прийоми оволодіння знаннями та навичками, адаптуючи їх для себе;

5) спостерігати, контролювати та регулювати не лише процес навчання та самостійної роботи, а і свою мовленнєву та немовленнєву поведінку в ситуаціях міжкультурної комунікації;

6) керувати власними інтересами та мотивами і нести відповідальність за власні успіхи та помилки;

7) проектувати свої уміння та здібності на майбутню професійну діяльність;

8) навчатися все життя [1, с. 78].

Термін «автономне навчання» («*autonomous learning*» / «*learner autonomy*»), як педагогічна категорія розглядається нами як процес, під час якого студент особисто організовує та систематизує власне навчальне середовище, за / без (у залежності від рівня автономності студента) допомоги, управління, вказівок викладача. Таке навчання базується на персональних потребах у знаннях студента та його здатності і особистих можливостях визначити мету навчання.

Оскільки автономне навчання є необхідною умовою активізації навчальної діяльності та безперервної освіти студента, одним із завдань, які стоять перед сучасними вищими навчальними закладами є організація

сприятливих умов та формування необхідних навичок для розвитку навчальної автономії майбутнього спеціаліста у навчальному процесі вищої школи.

Література:

1. Бориско Н. Ф. Концепция учебно-методического комплекса для практической языковой подготовки учителей немецкого языка (на материале интенсивного обучения): монография / Н. Ф. Бориско. – К. : Изд. центр КГЛУ, 1999. – 268 с.

УДК 378:81`243

**ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ
ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ**

*Воронова Є.М., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Соціальне замовлення суспільства в галузі навчання іноземних мов висуває завдання розвитку комунікативної і професійної компетенції студентів, підсилення гуманістичного змісту навчання, більш повної реалізації виховного, освітнього і фахового потенціалу навчального предмета стосовно індивідуальності кожного студента [1].

Мета дослідження проектної методики полягає в тому, щоб обґрунтувати теоретичні положення та методичні рекомендації для викладачів з організації проектної діяльності у процесі навчання іноземної мови студентів технічного ВНЗ України.